

Եւ Ողիսեան անագորոյն և Թոսս
Եւ Պէլիսեան Նշուպուլէմ, Ահամաս,
Եւ ասորացիք վերջ Մացաւոն, Մենեչուս
Եւ ապա ինք Ղաւին վարպետն Եպփուս:
Եւ կը հրօտենք քուսին, զինչոյ մէջ թաղուած
Ու Թաթիւրուած քաղցին վրայ, կը սպանեն
Պաւայոյզներն, և կը բռնան ամէն զոռ,
Կ'ընդունին ներս իրենց բոլոր ընկերներն
Եւ դաւակից գոնդերուն հետ կը ժողուին:

Թորգմ. Հ. Ա. ՂԱԽԻՍԵԱՆ

→ ← → ← → ← → ← → ← →

Հայ երգիչ մը վէնետկոյ մէջ

Դասիկին՝ ինչպէս ամէն ծառ՝ հազուագիւտ է
Վէնետկոյ մէջ. բազմաթիւ արհեստագէտներ՝
յաղթանակի հետամուտ՝ յուսախաբ դարձած են
անկից: Գոյներու և մեղդիկներու այդ քաղաքը
— որուն լճակին մէջ հրաշալի վերջադիտքներ
կան և հրաշալի նուագահանդէսներ — նկարչու-
թեան մէջ՝ շնորհիւ իր Թինիթորէթի թոններուն՝
արհեստագէտի համբաւ ունի, երաժշտութեան
մէջ քննադատի, դժուարահաս և նուրբ քննա-
դատի: Յաղթութիւն մը՝ Ֆէնիչէի մէջ՝ վկայա-
կան մ'է՛ որ ամէն երկրի համար կը զօրէ:

Անտարակոյտ արտասովոր յատկութիւններով
օժտուած պէտք էին ըլլալ Պ. Գրիգոր Մաքս-
րով և Տիկին Պրոնսքա Մաքարով՝ երգիչ ա-
մուսկները՝ քանի որ ամիսներէ ի վեր Վենետ-
կոյ բեմերուն վրայ կը ծափահարուէին և լրա-
գիրներու մէջ կը գովուէին: Բայց Վենետկի հայ
զաղութին համար անշուշտ մեծ հաճոյք պիտի
ըլլար՝ անձամբ հաւատսեղ անոնց տաղանդը. և
Տէր ու Տիկին Մաքարով՝ օտար արհեստագիտա-
կան շքանակներու մէջ ապրող՝ բայց միշտ հա-
մակին և սիրող հայութեան, ազնուաբար յանձն
կ'առնուն այդ հաճոյքն ընծայել:

Մարտ ամսոյ 2ն է. Մուրատ — Ռափայէլեան
վարժարանի դահլիճը իր հայեկազարդ որմերուն
մէջ՝ կը բազմապատկէ հանդիսակալներու ընտ-
րեալ բազմութիւն մը. Մաքարովներու անուան
համայնք զայն համարմբած է հոն. բայց բաղդը
խոստացուած հաճոյքին կէտը միայն պիտի ըն-
ծայէ: Հիւանդութիւնը՝ ինչպէս Վենետկոյ բե-
մերը՝ Ռափայէլեանի Դաւիթն ալ թափուր էր
թողլու այն օր նշանաւոր երգչուհիին. բայց
հոն է Պ. Գրիգոր Մաքարով որուն երեւումը
միայն բեմին վրայ՝ ուղարկութեան նշուումը մը
կ'ըլլայ զաւլիւնի մէջ: Իուլիոյի, Պիքէի, Ռոսի-
նիի նուագները՝ զորս փոփոխակի կը հնչեցնեն
նուագախումբն և Մ. Ռ. Վարժարանի աշա-
կերները՝ արդէն ամենուն սիրտը տրամագրած
են աննեղութիւն վերասացումներու. Պ. Գրիգոր
Մաքարով կը սկսի Ռոսսինիի *La calunnia* նշա-
նաւոր երգովը՝ *Barbiere di Siviglia*է. այնքան
բնականութեամբ կը ներկայացնէ բամբաստողի

թախիժը, բամբասանքի հետզհետէ զօրանալը՝
թնշաւօթի հարուած մը դառնալու աստիճան,
որ Ռոսսինի ալ պիտի մասնակցէր սիրով հան-
դիսականներու ծափահարութեանց և իր երգին
կրկնումը պահանջէր. Պ. Մաքարով թաւ ձայն
ունի բայց հարկ եղած ատեն կարող է փայլուն
բարձրութեանց հասնիլ և հակառակ խուլիս
նոր եկած ըլլալուն՝ շատ ճշդիւ և յստակօրէն
կ'արտասանէ իտալերէնը. հանդիսականներուն
զոհացում տալու համար՝ Պ. Մաքարով կրկին
կ'երեւի բեմին վրայ՝ այս անգամ իբրեւ Մեֆիս-
թոֆէլ. այլ ևս դեւ մ'է ան. իր թաւ ձայնը կը
սկսի սանդղանալ դէպ ի ցած. չարագուշակ էակ
մ'է՛ անդունդներու կողերէն վար իջնող. մերթ
քարի կոյտ մը կը փլչի կարծես անոնցմէ՛ ա-
նձօքի նման՝ անյատակ անդունդին մէջ թաւա-
լելու և իր հետեւէն խորհրդաւոր լուծիւնը մը
թողլու համար. Հանդիսականներէն բռնադա-
տուած Պ. Մաքարով երրորդ անգամ մ'ալ կը
կանգնի բեմին վրայ՝ բոմանս մը երգելու հա-
մար. «Աղօթէ՛ ինձ համար». վիշտով և խաղա-
ղութեամբ օժուած երգ մը՝ որ համակամ թաղ-
ծութիւն մը կը թողու հոգիներու մէջ: — Պ.
Գրիգոր Մաքարով՝ յետ իր հայրենակիցներուն
հպարտութեան և վայելքի առիթ մը տալու՝ կը
մեկնի Ռիթիով, որովհետեւ ուրիշ հանդիսական-
ներ և ուրիշ ծափահարութիւններ կը սպասեն
իրեն՝ Ֆէնիչէ թատրոնին մէջ:

Խ Մ Ր .

ՀՕՐԾ ՅԻՇԱՍԱԿԸ

Հայր, յիշատակ է սրբազան իմ սըրտին.

Քու համբոյրներ՝ ցու սիրտն ես հոն կը զբտան.

Արտասուքիս ջերմիկ շէթերն ալ յետին՝

Պիտի սրբեմն անոր սեռովը զգոյնեմ.

Ճիշդ հասակեւ Թոթովմներ և երգեր

« Հայր մեր »իս հետ ընթացչ անունը հնչեցնէ.

Սրբեկ Տէրն՝ ըզգե՛ղ ջրած իր պատիւն,

Հոգեւոյ թեւով սլացաւ Հաւատաց աշգածին:

Բայց երբ սիրոյդ փարած էի դեռ վաճժոյժ՝

Ա՛լ չըկայիր. անմեղիթար լացի յոյժ.

Անգութ մ'աւթիս արտասուքներ ջրփած էր.

Եւ կ'ուղղէի մօրըս թաղծոտ նայուածքներ՝

Երբ այլ ծանուկ մ' « Հայրե՛կ » բւրի հեղա իմ ցով,
Լաւով՝ լռովե՛կ յիշատակե՛ղ մօրմորով ...

ԱՃ. Մ-Ռ. Վարժ.

ԱՆՄԱՐՈՒ